

**ihanneksista
OIMAA
iljelyyn**

Hankkeen tausta

Susanne Heiska, Luke

RIVERIA

Luke
LUONNONVARAKESKUS

ProAgria
Itä-Suomi

POHJOIS-KARJALAN
maaseutupalvelut
maakaista.fi

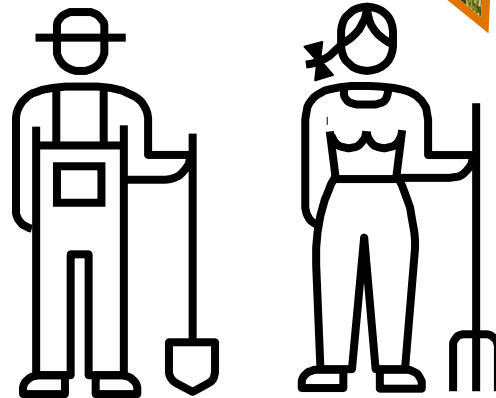
 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tausta ja tarve

- Peltoa vapautumassa maitokarjan tuotannosta
- Tarve uusille tuottaville pellonkäyttövaihtoehdoille
- Kuluttajatrendeissä korostuu kasvisten lisääminen ruokavalioon, lähellä tuotettu, ekologinen, eettinen

Koko ketjua kehitettävä:

- Alkutuotanto, tuotantoinfrastruktuuri, jatkojalostus, teknologia, osaaminen, verkostot, markkina, jakelukanavat, rahoitus

Voisiko Pohjois-Karjalasta kehittyä vihannesmaakunta?

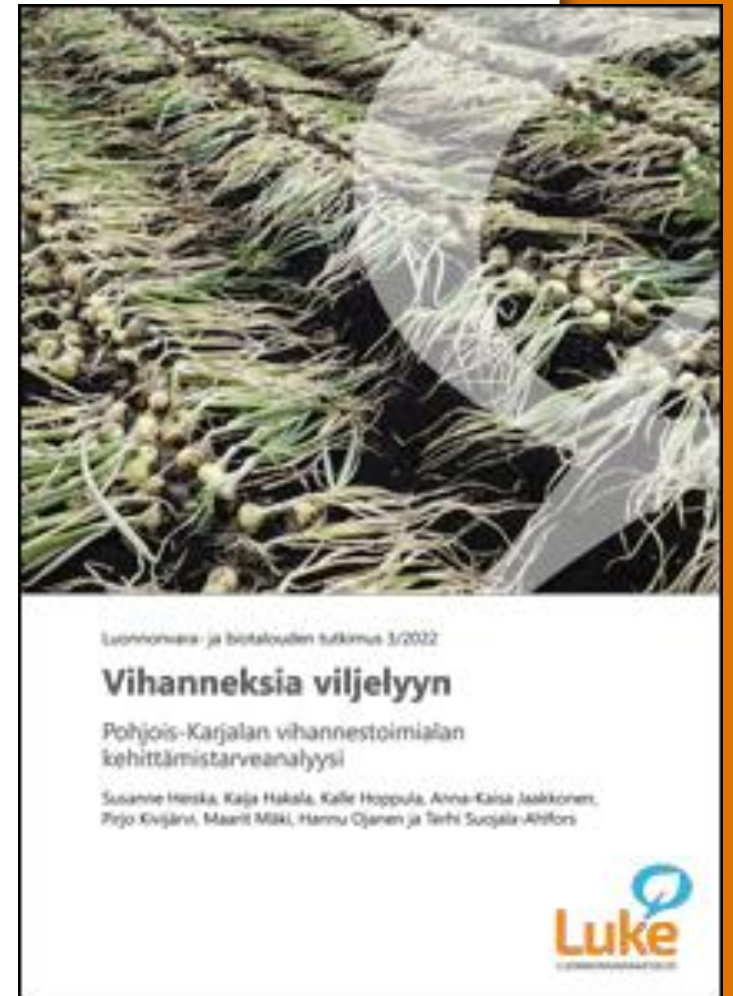
Pohjois-Karjalan vihannestoimialan kehittämistarveanalyysi

Esiselvityshanke toteutettiin

1.1.2021- 31.12.2021

Vihannesviljelyn visio 2030

Vuonna 2030 maidon- ja naudantuotannosta vapautuneilla pelloilla viljellään monipuolisesti vihanneksia sekä oman maakunnan tarpeisiin että markkinoitavaksi alueen ulkopuolelle jatkojalosteina. Paikalliset raaka-aineet ovat merkittävä osa julkisten ruokapalvelujen tarjontaa. Kestävästi tuotettu lähiruoka on tärkeä osa vahvistuneen matkailualan brändiä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUTU 2020

Tavoite 1: Suomalaiset lisäävät kotimaisten avomaavihannesten kulutusta

Nykytila	Visio 2030
<ul style="list-style-type: none">Suomalaiset söivät vuonna 2020 keskimäärin 64,1 kiloa tuoreita vihanneksia henkilöä kohden. Määrään sisältyy kotimaiset, avomaalla ja kasvihuoneessa tuotetut vihannekset sekä tuontivihannekset.Suomessa tuotettiin vuonna 2020 lähes 185 miljoonaa kiloa avomaavihanneksia eli noin 33 kiloa asukasta kohden.	<ul style="list-style-type: none"><i>Tuoreiden vihannesten kulutus on lisääntynyt 10 %.</i><i>Suomessa tuotetaan avomaavihanneksia noin 38 kiloa asukasta kohden.</i><i>Kotimaisuusaste on parantunut 5 %.</i>

Taustalla on oletus:

- Vihannesten kulutus kasvaa maltillisesti osana suomalaisen ruokajärjestelmän muutosta kohti kestävämpää.
- Kasvisten osuus ruokavaliossa lisääntyy, sillä kuluttajat tiedostavat kasvisruokavalion positiiviset vaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin.
- Tieto elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä on helposti saatavilla ja kuluttajalle ymmärrettävässä muodossa.
- Lisäksi kuluttajien arvostus kotimaiseen ruokaan on lisääntynyt.

Tavoite 2: Avomaavihannesten viljely yli kaksinkertaistuu Pohjois-Karjalassa vuoteen 2030 mennessä

Nykytila	Visio 2030
<ul style="list-style-type: none">Pohjois-Karjalassa tuotettiin avomaavihanneksia 1282 tonnia eli vain alle 8 kiloa pohjoiskarjalaista kohden.Porkkanaa 586 tonnia, ruokasipulia, 200 tonnia, punajuurikasta ja keltajuurikasta 50 tonnia.Vuonna 2020 Pohjois-Karjalassa oli 26 avomaavihannesten tuottajaa.Avomaavihanneksia tuotettiin 58 hehtaarilla eli keskimäärin tiloilla oli 2,2 hehtaaria avomaavihannesten tuotannossa.Luomuporkkanaa, -sipulia ja -tarhahernettä viljeltiin yhteensä 9,2 hehtaarilla.	<ul style="list-style-type: none"><i>Pohjois-Karjalassa tuotetaan puolet maakunnassa käytetyistä kotimaisista vihanneksista.</i><i>Tuotannossa uusia lajeja paikalliseen tarpeeseen.</i><i>Avomaavihannesten tuotantoa on 140 hehtaarilla, vihanneskierrossa on noin 700 hehtaaria.</i><i>Alalla on noin 10 isompaa tuottajaa, joilla on vihannesviljelyssä 10–20 hehtaaria/tila. Mukana on myös monia pieniä tuottajia.</i><i>Luomun osuus on 25 % viljelyalasta.</i>

Tavoite 3: Avomaavihannesten ja jatkojalosteiden markkinat ovat helpommin ennustettavat

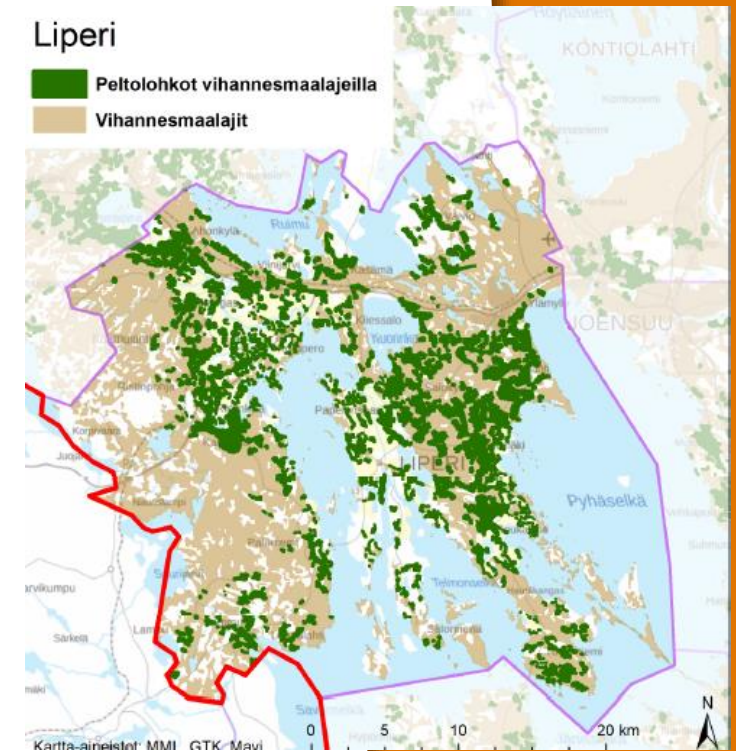
Nykytila	Visio 2030
<ul style="list-style-type: none">• Monipuoliset markkinakanavat, Jaakkolan vihannestukku, Tuoreverkko, Vehviläinen, toimitus suoraan jatkojalostajalle, Reko-toimitukset, suoramyynti, torimyynti, tapahtumamyynti.• Tuotteita markkinoilla multaisena, pestynä, suikaleena, raasteena.• Sesonkiaikaan markkinat saattavat täytyä, kaikkia tuotteita ei toisaalta riitä ympärivuotiseen kysyntään.	<ul style="list-style-type: none">• <i>Markkinat ovat helpommin ennustettavat, sillä tuotantoa suunnitellaan yhdessä, uusia sopimus- ja yhteistyömuotoja.</i>• <i>Verkostot ja kanavat alueidenväliseen yhteistyöhön odottamattomien tilanteiden tullessa.</i>• <i>HoReCa, kauppa ja kuluttaja osaavat hyödyntää sesonkituotteita.</i>• <i>Markkinoilla uusia erikoistuotteita, helppoja, houkuttavia.</i>• <i>Paikallisen brändääminen on onnistunut.</i>

Tavoite 4: Avomaavihanneksia jatkojalostetaan Pohjois-Karjalassa

Nykytila	Visio 2030
<ul style="list-style-type: none">• Pohjois-Karjalassa toimii 26 vihannesten, hedelmien ja marjojen jatkojalostusta tekevää yritystä.• Tuotteisiin kuuluu soseita, liemiä, juomia ja relissejä.	<ul style="list-style-type: none">• <i>Pohjois-Karjalassa on uutta jatkojalostusta, mikä hyödyntää tehokkaasti paikallisia vihanneksia.</i>• <i>Jatkojalostus mahdollistaa lähiruuan tarjonnan lisääntymisen julkisissa ruokapalveluissa.</i>• <i>Vihannesketjussa toimii aktiivisesti uusia PK-yrityksiä. Erikoistuotteita, kuten kasvisliemiä valmistetaan vientimarkkinoille.</i>

Pohjois-Karjalan vahvuuksia

- Peltoa on vapautumassa vihannesten viljelyyn muusta tuotannosta.
- Pohjois-Karjalassa on paljon maalajinsa puolesta sopivaa peltoa.
- Vähän turvemaita, joiden viljelystä vapautuu hiiltä ilmakehään.
- Vahvaa luomualuetta, luomumaita ja luomuosaamista.
- Paljon vesistöjä, mikä helpottaa kastelun järjestämistä.
- Olemassa olevaa maatalouden infraa, joka voi olla muunnettavissa vihannestuotannon tarpeisiin.
- Koska alueella ei viljellä merkittävästi vihanneksia, siellä ei ole myöskään tauti- ja tuholaispainetta.
- Alueelta löytyy esimerkkejä marjanviljelyn kehittämisestä ja vihannestuotannon aloittamisesta.
- Vahva luonnontuote- ja elintarvikealan kehittäjien ja hanketoimijoiden verkosto

Mitä uutta tietoa tarvitaan muutoksen taustalle?

- Vihannesviljely, erilaiset viljelytekniikat
- Automaatio, robotiikka
- Laatu järjestelmät, sertifikaatit
- Laatu ketjun hallinta
- Kestävät viljelymenetelmät
- Talous ja riskinhallinta
- Investoinnit, rahoitusmallit
- Tuet, säädökset
- Vihannesten esikäsittely ja jatkojalostus tilalla
- Varastointi ja logistiikka
- Esikäsittely ja pakkaaminen
- Markkinat ja kauppa
- Sopimukset
- Kausityövoiman koordinaatio, johtaminen
- Viestintä ja markkinointi
- Yhteistyömallit
- Oma jaksaminen ja työhyvinvointi
- Oman tilan kehittämissuunnitelma
- Vihannesyrittäjäyys

Kohti tulevaisuutta

